

Jaarverslag 2020 & Programma 2021

12 mei 2021

Rekenkamercommissie

gemeente Baarn

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2020	2
Doel van de rekenkamercommissie	3
Samenstelling van de rekenkamercommissie	3
Werkwijze	3
Onderzoek in 2020	4
Financiën 2020	6
Het onderzoeksprogramma voor 2021	6
Onderzoeken in 2020	
Financiën 2021	8

Jaarverslag 2020

Doel van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het gemeentelijk beleid en ondersteunt daarmee de gemeenteraad in zijn kaderstellende en controlerende rol.

Samenstelling van de rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie bestond in 2020 uit de volgende personen:

- Dr. Carlijne Philips (vanaf 1 september 2016). Zij is zelfstandig ondernemer, haar bedrijf heet Breingemak. Tevens is zij associate van het BCL-instituut. Zij heeft per 1 december 2020 wegens het aanvaarden van een fulltime functie haar lidmaatschap beëindigd. De raad heeft met de benoeming van dr. Jeroen van den Heuvel per 1 maart 2021 in haar opvolging voorzien.
- Ir. Kees Langerwerf (vanaf 1 september 2016). Hij is tevens voorzitter van de rekenkamercommissie Bernheze en lid van de rekenkamercommissie Boxtel.

De rekenkamercommissie wordt ondersteund door:

- Nelleke Both, de raadsgriffier van de gemeente Baarn. Zij is adviseur van de rekenkamercommissie Baarn. (Tot eind november 2020 i.v.m. pensionering.) Zij is opgevolgd door Cindy Heusingveld, de nieuwe griffier van de gemeente Baarn.
- Dianne de Ruiters. Zij zorgt vanuit de griffie voor de nodige ambtelijke ondersteuning.

Werkwijze

Onze werkwijze volgt uit de verordening op de rekenkamercommissie Baarn en ons onderzoeksprotocol. Daarnaast houden wij rekening met de conclusies van de evaluatie van onze werkwijze die Partners+Pröpper in 2015 uitvoerde. Op twee belangrijke elementen gaan wij hieronder nader in.

Zelf onderzoek uitvoeren en uitbesteden

In lijn met onze verordening, voeren wij rekenkameronderzoeken in principe zelf uit. Dit zorgt ervoor dat wij specifiek voor de gemeente Baarn kennis, expertise en contacten op kunnen bouwen. Daarnaast hebben wij de mogelijkheden om expertise in te huren als wij dat voor bepaalde onderzoeksonderwerpen nuttig of zelfs noodzakelijk vinden. Een deel van ons budget is daar zelfs voor 'geoormerkt'. Voor 2020 hebben wij ervoor gekozen om dit budget te besteden aan *een extern uitgevoerd onderzoek: Het' doe mee onderzoek' Toezicht en handhaving openbare orde en veiligheid.*

Onafhankelijk en in verbinding

Om zo neutraal mogelijk onderzoek uit te kunnen voeren, is het belangrijk dat wij onafhankelijk zijn van de Baarnse raad, college en organisatie. Tegelijkertijd willen wij, in lijn met de aanbevelingen van Partners+Pröpper, in verbinding staan. Dan kunnen wij met ons onderzoek

en onze adviezen optimaal inspelen op en aansluiten bij wat in de raad, de gemeentelijke organisatie en Baarn leeft.

In het verlengde hiervan:

- hebben wij de fracties geraadpleegd over mogelijke onderzoeksonderwerpen;
- werken wij met een vaste klankbordgroep bestaande uit raadsleden en steunfractieleden. Dit zijn: Maïke Koenders, Hanneke Struijk-Cramer, Kees Koudstaal en Ton van der Linden;
- hebben wij met het college afgesproken dat wij elk nieuw onderzoek introduceren bij de desbetreffende portefeuillehouder en dat wij de resultaten van een afgerond onderzoek toelichten in een collegevergadering zodat het college deze toelichting nog kan betrekken bij de bestuurlijke reactie.

Vanwege de beperking in contactmogelijkheden als gevolg van de coronacrisis heeft er in 2020 alleen in de eerste twee maanden een overleg met de klankbordgroep en een overleg met het college plaatsgevonden. Overige contacten vonden bilateraal en vooral telefonisch plaats. Corona heeft ons ook gehinderd in de voortgang van onze werkzaamheden. Vooral bij het onderzoek "Toezicht en Handhaving op het gebied van Openbare Orde en Veiligheid" heeft ons dat parten gespeeld omdat vanwege de hoge werkdruk als gevolg van Corona er enkele maanden geen ruimte was om medewerking te verlenen aan dit onderzoek. In zo'n uitzonderlijke situatie is dit uiteraard te billijken maar naar aanleiding hiervan willen wij toch nog eens memoreren dat medewerking verlenen aan rekenkameronderzoek op grond van artikel 183 van de Gemeentewet een wettelijke verplichting is, die bij capaciteitsvraagstukken niet per definitie achteraan in het rijtje behoort te komen.

Overigens hebben wij ondanks de coronaperikelen de samenwerking met de klankbordgroep en met de ambtelijke organisatie als plezierig en constructief ervaren. Daarvoor spreken wij op deze plaats graag onze dank uit.

Onderzoek in 2020

In het afgelopen jaar heeft de rekenkamercommissie twee onderzoeken voltooid. Daarnaast zijn we in 2020 aan twee nieuwe onderzoeken begonnen die in het eerste kwartaal van 2021 afgerond zijn.

De voorbereiding op de invoering van de omgevingswet

De rekenkamercommissie is in oktober 2019 gestart met een onderzoek naar de stand van zaken met betrekking tot de invoering van de omgevingswet. Daarbij is nagegaan of de gemeente 'op schema' ligt om in elk geval per 1-1-2021 aan de wettelijke verplichtingen te kunnen voldoen. Tevens is onderzocht of de raad in positie is om zijn rol goed te kunnen vervullen.

Het onderzoek is begin 2020 afgerond en is maart 2020 besproken in de gemeenteraad.

De commissie concludeerde dat na een goede start er te lang te weinig voortgang is geboekt en dat de raad ook te lang uit beeld is geweest. Andere conclusies waren dat er nu een goed uitgewerkt programmaplan ligt, maar dat dat wel aan de late kant is waardoor er een grote inspanning nodig is om per 1-1-2021 aan de wettelijke eisen te voldoen. (Nadien is de invoeringsdatum bepaald op 1-1-2022).

Onze aanbevelingen aan het college waren:

- Werk het programmaplan verder uit.
- Verbeter de planning en control op grote projecten.

Aan de raad adviseerden wij:

- Investeer in een nog in te stellen raads werkgroep.
- Vraag het college om goede voorstellen en rapportages.

Het college deelde onze conclusies op hoofdlijnen en nam onze aanbevelingen over. De raad stemde in met de conclusies en met de aanbevelingen.

De quickscan raadsrapporteurs

Op basis van ons onderzoek naar de sturing op gemeenschappelijke regelingen is het raadsrapporteurschap ingevoerd. Omdat de raadsrapporteurs tegen enkele hindernissen aanliepen en omdat enkelen van hen al snel er mee stopten, heeft het presidium van de raad aan ons gevraagd om een quickscan uit te voeren en adviezen te geven voor het vervolg. Dit onderzoek is in de maand oktober 2020 afgerond maar om agendatechnische redenen pas in februari 2021 met de raad besproken. Er hebben gesprekken plaatsgevonden met de rapporteurs, met wethouders en met griffiers van gemeenten waar al langer met raadsrapporteurs werd gewerkt. Daarnaast zijn relevante documenten bestudeerd. Wij concludeerden dat het raadsrapporteurschap in Baarn eigenlijk geen echte kans heeft gekregen. De helft is snel gestopt terwijl een instrument als dit tijd, gewenning, investering en evaluatie vraagt.

Onze aanbevelingen waren:

- Bepaal als raad of je het verkrijgen van meer grip op GR-en en het werken met raadsrapporteurs als een gedeelde uitdaging ziet waar je ook raadsbreed in wil investeren.
- Of de benodigde neutraliteit haalbaar is, gezien de geschetste oplossingsrichtingen in andere gemeenten, een werkwijze als de methode Duisenberg, mogelijk in combinatie met een takenpakket/omschrijving waaraan rapporteurs moeten voldoen.

Het gesprek met de raad heeft opgeleverd dat een kleine werkgroep uit de raad een voorstel voorbereid voor een nieuwe start met het raadsrapporteurschap in de nieuwe raadsperiode. De werkgroep wil ook onderzoeken welke mogelijkheden er nog meer zijn om de grip op de GR-en te verbeteren.

Doe mee onderzoek 'Toezicht en Handhaving Openbare Orde en Veiligheid'

In het voorjaar van 2020 hebben wij besloten om mee te doen aan dit onderzoek dat door het onderzoeksbureau 'Necker van Naem' gelijktijdig in 17 gemeenten werd uitgevoerd. Het voordeel daarvan is dat de resultaten van het onderzoek vergeleken kan worden met de resultaten elders. Het onderzoek is begin 2021 afgerond; agendering voor de raad is voorzien voor de maand mei.

Onderzoek 'burger- en overheidsparticipatie'

In september 2020 zijn wij met dit onderzoek gestart. Wij wilden met dit onderzoek twee doelen bereiken:

- Het bieden van inzicht en overzicht in het brede palet van vormen van burgerparticipatie die de gemeente Baan toepast in diverse projecten en processen.
- Het trekken van conclusies en het formuleren van aanbevelingen die de gemeente kunnen helpen om de resultaten van haar inspanningen op dit belangrijke terrein te verbeteren.

Ook dit onderzoek liep over de jaargrens heen en is begin 2021 afgerond; agendering voor de raad is eveneens voorzien voor de maand mei.

De opvolging van de aanbevelingen.

Bij de onderzoeken uit 2019 ('het functioneren van RMN' en 'de kwaliteit van de beleidsinformatie') nam de raad onze aanbevelingen over. De slotaanbeveling was steeds om het college te verzoeken om binnen een zekere tijd aan de raad te rapporteren over de wijze waarop het college de aanbevelingen uit zou werken of uitgewerkt zou hebben. Met betrekking tot RMN kwam deze rapportage snel tot stand maar met betrekking tot de verbetering van de kwaliteit van de beleidsinformatie heeft het college naar onze mening wel heel veel tijd genomen. Wij hadden voorgesteld 4^e kwartaal 2019 maar het college vond die termijn te krap en gaf aan dat de raad deze rapportage in het eerste kwartaal van 2020 tegemoet zou kunnen zien. Over het eerste deel van onze aanbevelingen (verbeteren kwaliteit P&C-documenten) verscheen de rapportage in december 2020 en over het tweede deel (verbeteren kwaliteit beleidsnota's) is op dit moment nog geen rapportage verschenen. Natuurlijk hebben wij begrip voor de werkdruk maar als het college zijn eigen toezeggingen nagekomen zou zijn, zouden deze rapportages voor de drukte als gevolg van Corona afgerond zijn.

Financiën 2020

Het financiële resultaat van de rekenkamercommissie laat een positief saldo zien van €1896. Het budget is vooral besteed aan vergoedingen voor de leden van de rekenkamercommissie en voor de uitbesteding van het onderzoek Toezicht en Handhaving OOV. Daarnaast zijn uitgaven gedaan voor het lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Het restant uit 2020 vloeit terug naar de algemene reserve van de gemeente.

Omschrijving	Begroot 2020	Realisatie 2020	Restant2020
Vergoeding onderzoekswerkzaamheden leden rkc	30.815,00	29.327,00	1.488,00
reis- en verblijfkosten i.v.m. dienstreizen	1.587,00	0,00	1.587,00
congressen & seminars	1.587,00	0,00	1.587,00
(overige) vergoedingen	0,00	0,00	0,00
abbonementen- boeken- tijdschriften- etc.	393,00	0,00	393,00
Contributies en lidmaatschappen	0,00	384,00	-384,00
(overig) materiaalverbruik / hulpmiddelen	1.040,00	0,00	1.040,00
Huren	0,00	0,00	0,00
(overige) uitbestede werkzaamheden	7.282,00	11.096,00	-3.814,00
	<u>42.704,00</u>	<u>40.807,00</u>	<u>1897,00</u>

Het onderzoeksprogramma voor 2021

In 2021 zijn inmiddels de volgende onderzoeken afgerond:

- Onderzoek burgerparticipatie (wordt geagendeerd voor de mei vergadering van de raad)
- 'Doemee' onderzoek Toezicht en Handhaving Openbare Orde en Veiligheid. (Eveneens voor de mei vergadering).

In februari 2021 hebben wij via de lokale media inwoners van Baarn uitgenodigd om voorstellen te doen voor rekenkameronderzoek. Daar zijn twee reacties uit voortgekomen, waarvan wij er één in ons onderzoeksprogramma hebben opgenomen. Ook aan de fracties in de raad hebben wij suggesties gevraagd. Dat heeft ook diverse reacties opgeleverd.

Op basis van deze suggesties hebben wij besloten om in 2021 de volgende onderzoeken uit te gaan voeren:

- **Transformatie Tolweg 2, 4, 6.**

Dit verzoek is ingediend door de heer Mackaay die aangeeft op te treden als contactpersoon c.q. woordvoerder voor de pandeigenaren op bedrijventerrein de Drie Eiken, CBB (= Contactgroep Baarnse Bedrijven) en Stichting De Verenigde Bedrijven Noordeik. De partijen die hij vertegenwoordigt voelen zich volstrekt gepasseerd in het participatieproces dat tot het besluit van maart 2018 heeft geleid, waarbij de raad het principebesluit heeft genomen om tot transformatie van de panden Tolweg 2, 4, en 6 over te gaan. Zij vragen zich af of de gemeente hier wel de juiste procedure heeft gevolgd en/of in strijd met de (eigen) regelgeving heeft gehandeld.

Daarnaast plaatsen zij nog kanttekeningen bij de volledigheid van de Stec-rapporten en vragen zij zich af waarom de bestemming gewijzigd wordt als er al een tekort is aan bedrijfsbestemming.

Gelet op de voorgenomen behandeling van het ontwerp-bestemmingsplan Tolweg 2, 4, 6 in de raadsyclus van mei 2021 is dit onderzoek met voorrang uitgevoerd en inmiddels ook afgerond zodat het ook in deze raadsyclus behandeld kan worden.

- **Inburgering in Baarn**

In november 2020 werd bekend dat de nieuwe Wet inburgering wordt uitgesteld. Minister Wouter Koolmees (SZW) vindt het nu onverantwoord om het nieuwe inburgeringsstelsel op 1 juli 2021 in werking te laten treden. Hij koerst nu op 1 januari 2022, maar houdt een slag om de arm.

In aanloop naar de nieuwe Wet inburgering is de rekenkamer voornemens om zowel naar het verleden (om te leren voor de toekomst) als naar de toekomst (de invoering van de nieuwe Wet inburgering) te kijken, met de volgende onderzoeksvragen:

1. Welke rol heeft een gemeente in de huidige Wet inburgering en met betrekking tot inburgering in bredere zin?
2. Wat is het beleid van de gemeente Baarn op het gebied van inburgering en integratie en hoe is hieraan vorm gegeven? (O.a. beleidsdoelen).
3. Zijn de beleidsdoelen gehaald? Hoe is de inburgering en integratie de afgelopen jaren in de praktijk verlopen?
4. Wat betekent de nieuwe Wet inburgering voor de rol van een gemeente?
5. Hoe verlopen de voorbereidingen op de nieuwe Wet inburgering in de gemeente Baarn? Ligt de gemeente op schema / is de gemeente Baarn klaar voor de nieuwe Wet inburgering?

Afhankelijk van de mogelijkheden starten wij in 2021 nog een onderzoek naar het subsidiebeleid van de gemeente Baarn. Vooruitlopend op een definitieve onderzoeksopzet denken wij aan de volgende onderzoeksvragen:

- Is het subsidiebeleid van de gemeente transparant?
- Sluit het subsidiebeleid aan bij landelijke wet- en regelgeving?
- Vindt het feitelijke proces van subsidieverlening en -verantwoording plaats conform de geldende regelgeving?

- Maken de subsidiecontracten voldoende duidelijk zichtbaar en toetsbaar wat van de subsidieontvanger verlangd wordt en hoe deze zich daarover moet verantwoorden?
  - Heeft de gemeente in haar subsidiebeleid voldoende aandacht voor de ‘leer van de schaarse rechten’ of met andere woorden: worden ook andere organisaties na afloop van een bepaalde overeenkomst in de gelegenheid gesteld om een aanbieding te doen voor het leveren van de gevraagde prestaties.
- In dit onderzoek zullen wij ook enkele casussen onderzoeken.

Financiën 2021

Omschrijving	Begroot 2021
Vergoeding onderzoeksactiviteiten leden rkc.	30.815,00
reis- en verblijfkosten i.v.m. dienstreizen	1.587,00
congressen & seminars	1.587,00
(overige) vergoedingen	0,00
abbonementen- boeken- tijdschriften- etc.	393,00
(overig) materiaalverbruik / hulpmiddelen	1.040,00
(overige) uitbestede werkzaamheden	6.917,00
	<u>42.339,00</u>

De rekenkamercommissie van de
gemeente Baarn in 2020

Dr. Carlijne Philips (tot 1 december 2020)
Ir. Kees Langerwerf